

S. Sayısı : 214

Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Bütçe komisyonları raporları (1/180)

T .C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1941,6-1449

25 . IV . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4896 sayılı Kanuna bağlı (I) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 4 . IV . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

3499 sayılı Avukatlık Kanununun beşinci maddesi hükmünün tatbikının tehiri hakkındaki 5530 sayılı Kanun hükmünün 1 . III . 1951 tarihinde nihayet bulmuş olmasından dolayı Tekel İdaresi Avukatlarının mesailerini İdareye hasretmeleri ve hariçten iş almamaları durumu tahassül etmiştir.

Şimdiye kadar mezkûr madde hükmünden istifade edilmek suretiyle serbest avukatlara hariçten de iş almak imkânı sağlanmış bulunmakta ve bu bakımdan az ücretli kadrolarla ihtiyaç temin edilememekte idi.

Tekel İdaresinin iştiğal mevzularına göre iş hacmi ve faaliyet sahası günden güne artmış ve sık sık tekerrür eden önemli dâvalarda idare hukukunun lâıyık veçhile müdafaası, cüz'î kadro ücretleriyle istihdam edilen ve hariçten de iş kabul etmek durumunda bulunan serbest avukatlarla temini imkânsız bir hale gelmiştir.

Bu durum karşısında avukat kadro ücretlerinin ihtiyaca cevap verecek şekilde yükseltilmesi zaruri görülmektedir.

Bu maksatla hukuk müşavirliği ve muhakemat Müdürlüğü teşkilâtında merkez ve illerde çalışan avukatların kadro ücretlerinin, rağbeti celbedecek derecede artırılması lâzımgelmektedir.

İdaremizin Uzman Müşavir ve Grup Müdürlüklerine ait kadro ücretleri (750) lira bulunduğu halde aynı derecede mühim olan Hukuk Müşavirliği kadrosunun (625) lira üzerinden tesbit edilmiş olması bir ahenksizlik teşkil etmekte olduğundan Grup Müdürleriyle Uzman Müşavirler kadro ücretlerine muadil bir kadro ücretinin Hukuk Müşavirliği için de kabulü suretiyle bu vazifeye iştiğal mevzuunun ehemmiyetiyle mütenasip yüksek vasıflı elemanların tâynini imkânı elde edilmek istenilmektedir.

Filhakika İdare hizmetinde daha serbest hareket etmesi gereken ve bilhassa mukavele tadille-

riyle idari dâvaların istilzam ettiği mühim mütalâalarda Tekel İdaresi için Devlet Şûrasından mütalâa alınmak yolu da kapalı bulunması bakımından böyle bir tezyit yapılması idare hesabına zaruri ve faideli mütalâa edilmiştir.

Bütün bu kadro değişikliklerinin istilzam edeceği ödenek için ayrıca karşılık istenilmemekte ve bu ihtiyacın mevcut kadrolardan bazılarının tasarrufu suretiyle karşılanması temin edilmiş bulunmaktadır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Esas No: 1/180

Karar No. 18

5. VI. 1951

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bâzi maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 4.IV. 1951 tarihli toplantısında Meclise sunulması kararlaştırılan ve Yüksek Başkanlığa 26.IV. 1951 de Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı Komisyonumuzun 30.V.1951 günlü toplantısında ilgili bakanlık mümessillerinin huzuriyle görüşülüp oylasıldı.

İşbu kanun tasarısının gerekçesine nazaran tasarıya ilişik olarak düzenlenmiş bulunan 1 ve 2 sayılı cetvellerin işbu kanunun mâna ve gayesine uygun olmadığı gayeden uzak değişimlere sebebiyet verebileceği neticesine varılarak Komisyonumuzca gerekçeye ve kanun tasarısında istihdaf olunan gayeye uygun olarak yeniden tadilen düzenlenen cetvellerle birlikte tasarının birinci maddesine bir fıkra ilâvesi

suretiyle tadilen kabulüne karar verildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel Ko.

Başkanı namına

Sözeü

Trabzon

M. Goloğlu

Kâtip

Samsun

I. Işın

Denizli

Mustafa Gülcügil

İmzada bulunamadı

Konya

A. Fahri Ağaoglu

İmzada bulunamadı

Samsun

H. Uzer

Trabzon

M. Özdemir

Yozgad

H. Üçöz

Sözeü

Trabzon

M. Goloğlu

Çorum

A. Başbüyük

Kastamonu

Ahmet Keskin

İmzada bulunamadı

Samsun

H. F. Ustaoglu

Trabzon

T. Koral

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/180
Karar No. 111

22 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp, Başbakanlığın 25 . IV . 1951 tarihli ve 6/1449 sayılı tezkeresiyle sunulan kanun tasarısı Gümrük ve Tekel Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale olunmakla Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanlıkları temsilcileri hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Hükümet gerekçesinde; 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 5 nci maddesinin 1 . III . 1951 tarihinde yürürlüğe girmesinden dolayı Tekel İdaresi avukatlarının mesailerinin idareye hasretmeleri ve hariçten iş almamaları durumu tahassül etmiş olduğundan az ücretli kadrolara idarenin iştigal mevzularına ve iş hacmine göre liyakatli elemanların tâyinine imkân bulunmamasından dolayı bu ücretlerin ihtiyaca cevap verecek bir hadde yükseltilmesi zarureti ile tasarının sevk edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Tasarıyı tetkik eden Gümrük ve Tekel Komisyonu gerekçeyi yerinde görmüş ise de tasarıya ilişik bulunan (1) ve (2) sayılı cetvelleri bu kanunun mâna ve gayesine uygun olmadığı ve gayeden uzak değişmelere sebebiyet verileceği neticesine vararak istihdaf olunan maksada uygun cetveli yeniden tanzim etmiş ve bu kadrolara tâyin olacak kimselerin hariçten iş alamamalarını teminen birinci maddeye bir fıkra eklemek suretiyle tasarıyı kabul etmiş bulunmaktadır.

Komisyonumuz, Gümrük ve Tekel Komisyo-

nunun değiştirişini görüşmelerine esas tutmuş ve her ne kadar 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 5 nci maddesi hükmünün yürürlüğe girmesiyle avukatların hariçten iş alamamaları esas kabul edilmiş ise de mezkûr madde hükmünün, katma bütçeli dairelerin işlerinin aksamaması bakımından, tehirini temin edici kanunların sâdir olabileceği ihtimali göz önünde bulundurularak ücretleri artırılan bu kadrolara tâyin edilen avukatların mesailerinin idare işlerine munhasır kalmasını teyit edici bir hükmün maddede mevcut bulunmasının faydadan hali olmadığı neticesine varmış ve adı geçen komisyonun gerekçesi ve gerek cetveller üzerinde yapmış olduğu tashih veçhile tasarıyı aynen kabul etmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat
Kâtip		
Bursa	Aydın	Çanakkale
H. Şaman	E. Menderes	K. Akmanlar
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
M. İkinci	Ö. F. Sanaç	M. Şener
İstanbul	İzmir	Kırklareli
C. Türkkeldi	B. Bilgin	Ş. Bakay
Konya	Konya	Mardin
R. Birand	M. A. Ülgen	R. Erten
Ordu	Seyhan	Tokad.
R. Aksoy	S. Barı	S. Ataç
Trabzon		Van
S. F. Kalaycıoğlu		F. Melen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1 — Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 21 . V . 1941 tarihli ve 4036 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 20 . V . 1946 tarihli ve 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilen kadrolardan bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı olanlar kaldırılarak yerine bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı olanlar konulmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerini Gümrük ve Tekel ve Maliye Bakanları yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

H. Köymen

Dışişleri Bakanı

F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Eko. ve Ticaret Bakanı

M. Ete

G. ve Tekel Bakanı

R. S. Burçak

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

İşletmeler Bakanı

H. Gedik

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı

S. Ağaoğlu

Adalet Bakanı

R. Nasuhioğlu

İçişleri Bakanı

H. Özyörük

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoglu

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Çalışma Bakanı

N. Özsan

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 21 . V . 1941 tarihli ve 4036 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 20 . V . 1946 tarihli ve 4896 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolardan bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı olanlar kaldırılarak yerine bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı olanlar konulmuştur. Bu kadrolara tâyin edilecek avukatlar haricte avukatlık yapamazlar.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL			[2] SAYILI CETVEL		
Kaldırılacak görevler			Kurulacak Görevler		
D.	Görevin çeşidi	Aded Ücret	D.	Görevin çeşidi	Aded Ücret
3	Hukuk Müşaviri ve Muhakemat Müdürü	1 625	2	Hukuk Müşaviri ve Muhakemat Müdürü	1 750
4	Şube; fabrika, atelye, tuzla müdür yardımcısı	1 550	3	Hukuk Müşaviri ve Muhakemat Müdürü yardımcısı	1 625
9	Avukat, raportör, masa âmiri, fen memuru, doktor, dişçi, eksper, harmancı, istifçibaşı, öğretmen	2 250	3	Müşavir Avukat	2 625
10	Avukat, fen memuru, doktor, dişçi, eczacı, eksper, harmancı, istifçibaşı, öğretmen	12 225	4	Teknik şef, yüksek mühendis, yüksek mimar, şef, kimyager, müşavir avukat, satış mütehas-sısı, başharmancı	4 550
9	Memur, muhasip, muhasip veznedar, veznedar	7 250	5	Teknik şef, mühendis, kimya-ger, şef, müşavir avukat, avu-kat, raportör, başekspir, har-mancı	5 475
10	Memur, muhasip, muhasip veznedar, veznedar	5 225	6	Mühendis, mimar, kimyager, avukat, raportör, kısım âmiri, fen memuru, şarap ve barut mütehas-sısı, eksper, harmancı, doktor	1 400
11	Memur, muhasip, muhasip veznedar, veznedar	4 200	7	Avukat, raportör, kısım âmiri, fen memuru, eksper, harmancı doktor	4 350
12	Memur, muhasip, muhasip veznedar, veznedar	2 175			
13	Memur, muhasip, muhasip veznedar, veznedar	4 150			
		<u>38</u>			<u>18</u>

Gümrük ve Tekele Komisyonunun değişikliğine
bağlı cetveller

İHTİSAP KİTAP (1)

[1] SAYILI CETVEL

İHTİSAP KİTAP (1)

İhtisap Kütüphanesi

İhtisap Kütüphanesi

Kaldırılan görevler

İhtisap Kütüphanesi

İhtisap Kütüphanesi

İhtisap Kütüphanesi

D.	Görevin çeşidi	Aded	Tutarı
3	Hukuk müşaviri ve muhake- mat müdürü	1	625
4	Şube müdür yardımcısı	1	550
4	Müşavir avukat	1	550
5	Müşavir avukat, avukat	2	475
6	Avukat	5	400
7	»	6	350
8	»	10	300
9	»	8	250
10	»	10	250
9	Mensur, muhasip, muhasip vez- nedar, veznedar	4	250
10	»	4	225
11	»	4	200
12	»	2	175
13	»	20	150
		78	

[2] SAYILI CETVEL

Konulan görevler

D.	Görevin çeşidi	Aded	Ücret
2	Hukuk müşaviri ve muhake- mat müdürü	1	750
3	Hukuk müşaviri ve muhake- mat müdür yardımcısı	1	625
3	Müşavir avukat	2	625
4	»	6	550
5	Avukat	10	475
6	»	12	400
7	»	13	350
		45	